

JEDINSTVO

IZDAJE NARODNI FRONT ZA OKRUG SIBENIK

Broj 5

Šibenik, nedjelja 7. X. 1945.

Godina III. 1

Ministar Žujović o zločinačkom radu emigrantskih vlada

BEOGRAD, 3. X. — Na predizbornoj konferenciji II. rajona grada Beograda govorio je ministar financija Savezne vlade Sreten Žujović. On je naročito žigosao zločinačko rasipanje narodnog novca od strane emigrantskih vlada. i o tome je dao ove podatke:

Budžet od 31. prosinca 1941. iznosio je 1,307.869 funti sterlinga. Civilna lista kralja Petra iznosila je 82.780 funti sterlinga. Predsjedništvo ministarskog savjeta, ostala ministarstva i vojne misije 180.000 funti sterlinga. Nabavka gas-maske i šljemova, izdržavanje regrutovanih dobrovoljaca u Londonu, potrebe stana vrhovnog komandanta 137.000 funti sterlinga.

Radio stanica »Sumadija«, čije su emisije počinjale riječima: »Govorimo vam iz slobodnih srpskih planina, iz majke Srbije« nalazila se 20 km od Londona. Pored ovih izdataka mnoga su privatna lica dobijala veće sume dolara od narodnog novca. Pored ostalih isplaćeno je kralju 240 dolara.

Ta »vlada«, koja je bila naredbodavac i podržavala veze s izdajnikom i suradnikom okupatora Dražom Mihailovićem, koja je iz Londona htjela da rukovodi sudbinom naših naroda, nije ni pokušala da izadje pred narod i podnese račun o tome što je radila za vrijeme rata. »Ne, drugovi, oni ne će da izadju pred narod dok ih netko ne dovede i preda narodnom sudu.«

Na kraju je ministar Žujović pozvao učesnike konferencije da ne zaborave na ratne napore i žrtve i pozvao ih da se bore protiv reakcije i špekulacije, protiv lažne demokracije, protiv svih neprijatelja tekovina narodno-oslobodilačke borbe, za novu frontovsku demokraciju i završio pozivom: »Podjimo drugovi, za Narodnim frontom u novu budućnost i novi život.«

Potpredsjednik Narodne skupštine Moša Pijade govorio je 1. X. na konferenciji AFŽ Prvog rajona. Ističe beogradsku čaršiju koju poznaje, jer se u njoj rodio, kao kolijevku svih nenarodnih režima.

»Želim da izbori 11. studenog skinu tu staru firmu s našeg rajona i istaknu novu lijepu ideju s velikim slovima i petokrakom.«

Govoreći o reakciji, Moša Pijade je rekao da je kralj Petar putovao privatno u njemački zarobljenički logor u posjete svojim vjernim oficirima. To je medju učesnicima konferencije izazvalo buru negodovanja i demonstracije protiv kralja.

PRILOZI ZA IZBORNI FOND

Svuda po mjestima našega okruga sakupljaju se dobrovoljni prilozima za izborni fond. Naš narod daje mnoge priloge, premda se nalazi u veoma lošim ekonomskim prilikama.

Prema do sada prikupljenim podacima sakupljeno je do danas u korist izbornog fonda sljedeća suma novca:

Javno tužništvo	860 Dinara
Mandalina	867 Dinara
Penzioneri i invalidi	
Šibenika	2500 Dinara
Sa akademije prilikom	
odlikovanja druga Tita	1056 Dinara
Sektor Dolac	673 Dinara
Sa priredbe »Pokojnik« u	
izvedbi Narodnog kazali-	
šta Šibenik	4560 Dinara
Sektor Grad	2535 Dinara
Kotar Vodice	4620 Dinara
F. D. Šibenik	1073 Dinara
Ukupno	18.744 Dinara

Potvrđena je Okružna kandidatska lista za Saveznu skupštinu za okrug Šibenik

Predsjednik privremene Narodne Skupštine dr. Ivan Ribar kandidat na izbornom kotaru Šibenik

2. X. t. g. podnesena je narodu na uvid okružna kandidatska lista za okrug Šibenik. Budući da u roku od 3 dana nije bilo nikakvih prigovora sa strane naroda, te na taj način nije bilo nikakvih promjena na kandidatskoj listi. Okružna izborna komisija 5. X. t. g. u 11. sati potvrdila je sljedeću kandidatsku listu za naš okrug u sastavu Savezne liste Narodnog fronta Jugoslavije za izbor narodnih poslanika za Saveznu skupštinu Ustavotvorne skupštine.

Kandidati za pojedine izborne kotareve:

1. Za izborni kotar Šibenik:

Kandidat Ribar dr. Ivan, predsjednik Privremene narodne skupštine, Beograd. Zamjenik Bego Ante-Giljak, radnik tajnik okružnog odbora Narodnog fronta za okrug Šibenik, Šibenik.

Kandidat koji se vezao za okružnu listu u Šibeniku:

Kandidat Gracin Blaž, seljak, Primošten. član okr. odbora N. Fronta Šibenik. Zamjenik Knežić Vaso, seljak, Konjevrate, član kot. odbora N. Fronta Šibenik.

2. Za izborni kotar Kistanje-Vodice:

Kandidat Šprljan Gušte, seljak, Vodice.

Zamjenik Dubajić Simo, major J. A., Beograd, iz Kistanja.

Kandidat koji se vezao za okružnu listu na kotaru Kistanje-Vodice:

Kandidat Ugričić Jovo, dak, Kistanje, član obl. odbora N. Fronta Dalmacije. Zamjenik Jakovčev Gojko, kapetan J. A., iz Betine.

3. Za izborni kotar Drniš:

Kandidat Sučić Martin, seljak, Otavice. član Privremene Narodne Skupštine. Zamjenik Crnčević Dušan, seljak, tajnik kotarskog odbora Narodnog fronta za kotar Drniš.

Kandidati koji su se vezali za okružnu listu u kotaru Drniš:

a) Kandidat Tomasović fra Ivan, župnik, Miljevci, član okr. odbora N. Fronta Šibenik.

Zamjenik Marin Marko pok. Ivana, seljak, Trbounje, član kot. odbora N. Fronta Drniš.

b) Kandidat Širinić Vjekoslav, učitelj, Drniš, član oblasnog N. O. Dalmacije.

Zamjenik Popović Dane pok. Laze, radnik, Bogatić, tajnik kot. N. O. Drniš.

4. Za izborni kotar Knin:

Kandidat Čuruvija Tode Markov, student. član oblasnog N. Fronta Dalmacije. Zamjenik Prijić Momir, seljak, Biskupija, podpredsjednik okružnog N. O. Šibenik.

Kandidat koji se vezao za okružnu listu u kotaru Knin:

Kandidat Durbaba Jošo, major J. A., Kovačić (Knin).

Zamjenik Slavić-Kulić Marko, trgovac, Knin, član odbora N. Fronta.

Narod našeg okruga je i ovaj put kandidovao svoje najbolje sinove. Kroz zajedničke sastanke i konferencije narod je dao njima povjerenje i uvjerio se da će oni zaista najbolje zastupati interese naroda. Narod našeg okruga, koji je medju prvima stupio u borbu i u toj borbi dao desetine hiljade boraca i žrtava i ovog puta će biti dostojno zastupljen u najvišem narodnom predstavništvu.

Ovog puta je oduševljenje naroda tim veće što medju kandidatima ima jednog od najvećih sinova našega naroda, predsjednika Privremene Narodne skupštine dr. Ivana Ribara. Velika je čast i priznanje Šibeniku, kao i čitavom našem okrugu što će ovog puta moći neposredno da bira onoga čiji rad i borba su najviše vezani za interese svih naših naroda.

Našeg dičnog predsjednika pozdravlja sa oduševljenjem čitav naš narod i zahvaljuje mu na ukazanoj časti i povjerenju. Oca neumrlog i junačkog Lole, predvodnika omladine osobito pozdravlja naša omladina, jer u njemu vidi svog velikog prijatelja i odgojitelja našeg mladog pokoljenja.

16 najboljih kandidata Hrvata i Srba govore nam također o čvrstoj povezano-

nosti i zajedničkoj sudbini hrvatskog i srpskog naroda našeg okruga. Jedinstvo i bratstvo hrvatskog i srpskog naroda, koje je potvrđeno kroz zajedničke borbe i patnje, i ovog puta će doći do punog izražaja u narodnoj volji, kada on bude birao svoje najbolje pretstavnike. Glasajući za listu Narodnog fronta Srbi i Hrvati će još jednom potvrditi zajedničku spremnost da žive u demokratskoj Jugoslaviji i da tako čuvaju izvojevane tekovine, a u prvom redu bratstvo i jedinstvo naših naroda.

Glasajući za listu Narodnog fronta naš narod će još jednom otvoreno i odlučno da kaže svim otvorenim i prikrivenim neprijateljima da su im propali planovi razjedinjavanja naših naroda i da stara Jugoslavija neće više uskrsnuti, kao ni oni koji su uz nju vezani.

I zato će 11. studenoga biti praznik sa sve nas. Narod će tada jedinstveno istupiti na izbore. Izići će i stari i omladina, žene i muškarci da dadu svoj glas za listu Narodnog fronta — listu koja nam garantira demokratske slobode, narodnu vlast ravnopravnost naroda, za što smo se i do sada borili.

Narodni front borit će se zato da na slobodnim izborima za Ustavotvornu skupštinu narod glasuje za republiku kao jedini oblik vladavine koji odgovara interesima naših naroda.

POBOLJŠANJE ŽIVOTA NARODNIH MASA, SELJAŠTVA I PROLETARIJATA, NEMA NITI MOŽE BITI BEZ AKTIVNOG UČEŠĆA NARODNOG FRONTA I BEZ POBJEDE NARODNOG FRONTA.

Izjava narodnog svećenstva Julijske Krajine

Slovenski narodni svećenici iz istočnog dijela Julijske Krajine održali su 27. rujna o. g. sastanak u Ajdovščini, kojega su uputili Pokrajinskom narodno-oslobodilačkom odboru za Slovensko Primorje ovu izjavu:

»Svijesno i narodu vjerno katoličko svećenstvo na sastanku u Ajdovščini 27. ov. mj. izjavljuje:

S ovoga mjesta izražavamo najprije zahvalnost Narod-oslobodilačkom frontu koji je znao da povede cjelokupni narod Julijske Krajine protiv ugnjetaca narodnih masa fašizma, u borbeni otpor koji je uspio da stomi fašizam i donese slobodu Julijskog krajini.

Mi koji smo još za vrijeme 20-godišnjeg fašističkog ugnjetavanja i za vrijeme oslobodilačke borbe stajali na strani naroda, saglasni smo sa programom narodno-oslobodilačkog fronta i s radom narodne vlasti, koja je plod oslobodilačke borbe, i svečano izjavljujemo da ćemo naš narod poduprijeti u njegovim naporima da očuva demokratske tekovine oslobodilačke borbe i da obnovi svoju domovinu razrušenu od fašista i domaćih izdajica.

Tri tome podvlačimo da oni svećenici, koji rade protiv svojeg naroda, nemaju pravo da govore u ime primorskog svećenstva. Oduševljeno njihov rad, jer su se svojim protivnarodnim radom odvojili od naroda na svoju vlastitu sramotu. Osprkos njihovom dosadašnjem negativnom radu, a na osnovu narodne širokogrudnosti koja je izraz narodne snage, daje im se mogućnost da svoj protivu-narodni rad poprave.

Istovremeno mi se jednodušno izjavljujemo za priključenje cjelokupne Julijske Krajine sa Prvom Demokratskoj Federativnoj Jugoslaviji, jer vidimo u njoj garanciju koja je demokratizam već na djelu dokazala. Zato kličemo našoj velikoj Federativnoj Jugoslaviji: »Majko, mi smo tvoji, primi nas za svoje.«

Konačno mi se obavezuemo da ćemo u ovoj našoj otuci obavijestiti naše vjernike i molimo našu narodnu vlast da i ona objavi našu odluku.

Smrti fašizmu — sloboda narodu!

Skrni France, član Privremene narodne skupštine; Kristian Alojzij, svećenik; Krusica, kapetan; Zgur Kudoli. Podzorce Frach, Franek France, Osek Kovačić Franc, Debevc Stanko. Kogoj Oskar, Piskanec Gabriel. Lesar Alojzij, Bajt Anton, Vihar Janez, Janez Korš, Lojk Alojzij.

Šteta počinjena od okupatora u Slovenskom Primorju

LJUBLJANA — Prema dosadašnjim nepotpunim podacima utvrđeno je da šteta koju su okupatori počinili u Slovenskom Primorju iznosi oko 4 i po milijarde predratnih lira. Potpuno je uništeno oko 6000 zgrada, a oštećeno oko 7000. Također je pricinjena ogromna šteta pokretnoj; imovini a naročito je uništeno mnogo poljoprivrednih sprava. Šteta na voćnjacima i vinogradima iznosi 170 mil. lira. Velika šteta počinjena je trgovini. Još nije utvrđena šteta počinjena industriji. Također za sada nije poznata šteta počinjena zdravlju i životima primorskoga naroda koju ne može niko nadoknaditi.

PARIZ — Danas je izabran izvršni odbor svjetske sindikalne organizacije. U izvršni odbor su ušli predstavnici Engleske, Francuske i Amerike. Jugoslaven-ski delegat Djuro Salaj ušao je u izvršni odbor kao predstavnik jugoistočne Evrope.

Maršal Tito o misiji slavenstva

Izjava poljskim novinarima

BEOGRAD, 2. X. — Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito primio je jučer popodne grupu poljskih novinara, koji se već nedjelju dana nalaze u Jugoslaviji. Maršal Tito razgovarao je s njima jedan sat i obavijestio ih o nizu aktualnih problema naše zemlje koji su ih interesirali.

»Ja mislim, rekao je maršal Tito, da ovoga puta više nego ikada u historiji naši slavenski narodi treba da izvuku pouku da jednom zauvijek moramo spriječiti sve ono što bi među slavenskim narodima moglo izazvati nesuglasice, koje bi mogle dovesti do toga da jedan slavenski narod digne ruku protiv drugoga svoga brata. Jer u historiji je uvijek bilo nekoga tko je iskoristio međusobnu bratsku netrpeljivost u svoje svrhe. U konkretnom slučaju to je kroz vjekove bio njemački osvajač, njemački imperijalizam. On je u ovom ratu bio došao do stepena da je sebi kao cilj postavio ostvarenje plana za potpuno istrebljenje Slavena, a naročito naših malih naroda, u prvom redu ovdje na Balkanu. Mi ne vidimo drugi izlaz da se u budućnosti spriječi takva katastrofa, nego jedino da slavenski narodi ostave na stranu one sitnice koje bi ih mogle razdvajati, i da gledaju samo svoje krupne zajedničke interese, da budu duhom ujedinjeni i da budu u najtješnijoj kulturnoj suradnji, što će biti od koristi svima zajedno. Sve nas to oduvijek usmjeruje u pravcu tijsne kulturne, ekonomske i uopće sveslavenske suradnje. Još su svježi tragovi ove crne prošlosti. U svakoj našoj zemlji, kao i u zapadnim zemljama, bilo je upravljača koji nisu slušali glas naroda i koji su se vezali s izvjesnim elementima i nama slavenskim narodima nenaklonjenim državama. Razumije se da je to u krajnoj liniji vodilo onome do čega je i došlo, tj. do katastrofe, do toga da smo mi bili razjedinjeni, prepušteni na milost i nemilost osvajačkoj armiji Hitlera i Mussolinija. Sjetimo se samo što je bilo s Malom antantom. Nijemci su punom parom radili da je razbiju, tj. da odvoje slavenske narode jedan od drugoga. Zatim je došao red na balkanski blok. Stalno su traženi i stvarani uzroci za razdor između češkog i poljskog naroda, između poljskog i ruskog naroda, između jugoslavenskog i bugarskog naroda. Uvijek su neprijatelji slavenstva tražili način da međju onim narodima koji graniče sa slavenskim narodima, koji imaju dodir jedan sa drugim, stvore jednu branu, jedan jaz koji bi ih razdvajao da bi oni poslije lakše mogli postići svoj plan. Ja mislim da je slavenstvo danas na dobrom putu da se ti planovi više ne pojave. Već su postignuti vrlo lijepi rezultati sveslavenske suradnje, i ja mislim da tome mnogo pridonosi činjenica što su u slavenskim zemljama manje više uklonjeni oni anacionalni elementi koji su rukovodili takvim radom i što su na upravu zemlje došli ljudi iz naroda, i da je to jedna jaka garancija da smo mi na dobrom putu i da ćemo tim putem produžiti na sreću i blagostanje slavenskih naroda.

U inostranstvu se mnogo govori da je sada došla slavenska era. Oni to govore i misle u jednom negativnom smislu, oni misle na imperijalističke tendencije. Ja sam duboko uvjeren da svi vi dijelite sa mnom mišljenje da je to jedan apsurd, jer Slaveni ne teže da podjarme druge narode. Oni suviše mnogo cijene slobodu, jer su se u svojoj historiji dugo morali boriti za svoju slobodu i samostalnost. Oni cijene slobodu i svoju i drugih na-

roda i nemaju nikakove težnje da vladaju i ugnjetavaju druge narode. Naprotiv slavenska era može se tumačiti samo u pozitivnom smislu tako da Slaveni, ujedinjeni duhovno, predstavljaju jednu snažnu branu protiv ovakvih srednjovjekovnih pohoda protiv kulture i čovječanstva. Slavenska kompaktnost znači jednu snažnu i jaku garanciju ne samo za budućnost Slavena nego i protiv svih pokušaja novih avantura, kao što je sada bila avantura Hitlera i Mussolinija. U tome je misija Slavenstva da bude nosilac mira, nosilac sigurnosti u Evropi, a ne nosilac nekog imperijalizma. Na osnovu čega oni uopće dolaze do toga? Na osnovu toga što Slaveni sada traže ono što je po svakom čovječanskom pravu njihovo, što traže da njihovi, dosada odvojeni dijelovi budu ujedinjeni s njima. Nekada su Slaveni, kada su bili slabiji i kada su ih napadali jači, Germani, Venecijanci i dr., izgubili izvjesne svoje dijelove, i sada kada oni imaju puno pravo da te dijelove pripoje sebi, da se ujedine sa svojom braćom smatra se da je to imperijalizam. Razumije se da se sa tim ne može složiti nikakav zdravi razum i logika. Ja mislim da je suradnja saveznih zemalja krupna, velika stvar, i da svi oni koji se za nju zalažu ili na tome rade, čine veliku historijsku misiju. Zato smatram da je dužnost svih nas koji se u pojedinim zemljama nalazimo na rukovodećim mjestima, da bez svake rezerve radimo i srcem i dušom na toj stvari. To je naša dužnost pred budućim generacijama, pred historijom.

U historiji je bilo nekad negativnih i pozitivnih momenata. Mi smo mnogo griješili, i gotovo sve slavenske zemlje su griješile. Ali u našoj historiji ima i pozitivnih momenata koji nas čine onim što ja sada tvrdim da jesmo: pozitivnim faktorom u svijetu. To treba da bude svima nama Slavenima zajedničko. Nas treba da raduje uspjeh svake zemlje, a posebno slavenske zemlje, jer takav uspjeh jest i naš uspjeh. Uspjeh Pojske je i naš uspjeh, i mi se njemu radujemo. Uspjeh velikog Sovjetskog Saveza, uspjeh koji je on postigao u periodu od svršetka prošlog rata do početka ovoga rata, bio je stavljen ne samo u službu naroda SSSR-a nego i u službu slavenstva, u službu čovječanstva. Dakle, tekovine koje mi postićemo zajedno, jesu općeslavenske i općečovječanske. Eto tako ja gledam na misiju slavenstva i na produblavanje i proširivanje ovih odnosa.

Zatim je Maršal Tito govorio o aktualnim problemima Jugoslavije, odgovorio je na pitanja poljskih novinara u vezi sa predstojećim izborima i prikazao im rezultate napora naših naroda na obnovi i izgradnji zemlje.

O zahtjevima Jugoslavije za prisajedinjenje teritorija koje u svakom pogledu njoj pripadaju, rekao je da je o tome već objavljena poznata izjava potpredsjednika vlade Edvarda Kardelja. Bez obzira na to što u Londonu o ovom pitanju još nije doneseno nikakvo definitivno rješenje Jugoslavija ostaje čvrsto pri svom prvobitnom zahtjevu da cijela teritorija do Soče bude priključena Jugoslaviji. Zatim je završio:

— Mi ćemo svoja prava energično zastupati, da nam se priznaju od strane naših saveznika. Mislim da je situacija u pogledu donošenja jednog pravilnog rješenja o ovom pitanju na dobrom putu. Saveznici su sve više skloni da donesu onakvo rješenje kakvo je u interesu Jugoslavije kao saveznice.

Maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito

izabran za nosioca liste grada Ljubljane

LJUBLJANA, 3. X. — Viktor Stopar, radnik, član Gradskog odbora Narodnog fronta, dr. Josip Plemelj, profesor univerziteta i član akademije umjetnosti, i Alojz Vrhovec, potpredsjednik Izvršnog odbora, u ime Narodnog fronta Ljubljane podnijeli su na potvrdu gradskoj izbornoj komisiji okružnu kandidatsku listu glavnog grada Ljubljane kao sastavni dio savezne kandidatske liste Narodnog fronta Jugoslavije. Nosilac liste je maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito. Kandidati liste su: za prvi izborni rajon grada Ljubljane, za Centar, Vič i Rakovnik

kandidat maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, zamjenik Boris Kidrič, predsjednik Narodne vlade Slovenije. Za drugi izborni rajon grada Ljubljane, Bezigrad, Jezica, Šiška i Sveti Vid: Edvard Kardelj, potpredsjednik Savezne vlade i ministar za Konstituantu, zamjenik Ferdo Kozak, ministar prosvjete Narodne vlade Slovenije. Za treći izborni rajon grada Ljubljane, Tabora, Moste v Polju: kandidat Marijan Breclj, potpredsjednik Narodne vlade Slovenije, zamjenik Joško Gorijanov, industrijalac, načelnik Financijskog odjeljenja Gradskog odbora u Ljubljani.

Aktivnost naroda u predizbornoj kampanji

Po selima kninske Krajine narod je živo zainteresiran za izbore i na vidni način izražava svoju privrženost Narodnom Frontu i Republici. U Kosovu, gdje je nekad haračio pop Đuić sa svojim bandama, danas na brežuljku stoji iz kamena načinjena parola: »Živjela Federativna Demokratska Jugoslavija!« i »Hoćemo republiku — Nećemo monarhiju!«

Takodjer i po mnogim drugim selima kninske Krajine narod, a posebno omladina je ispisala borbene parole za izbore, što je najbolji dokaz raspoloženja toga naroda. O tome govore takodjer i narodne popijevke, koje se svuda pjevaju u kolu i na radu:

»Pjevaj pjesme, nek se jasno ore.

Spremamo se sada na izbore,

Da stvorimo našu dikou:

Demokratsku slavnu Republiku!«

U političkom radu veliku aktivnost pokazuje omladina, koja preko odbora Ujedinjenog Saveza i zajedno sa čitavim narodom kroz redove Narodnog Fronta potpomaže opći rad za izbore. Omladina je na sastancima odbora fronte ustala protiv onih, koji nisu imali biračko pravo tražila njihovo isključenje iz biračkog spiska. Zajedno sa omladinom i žene aktivno učestvuju u političkom djelovanju. Isto onako, kao što su zadnji put jedinstveno na izborima za Okružnu Narodnu Skupštinu tako se i sada spremaju da jedinstveno dadu svoj glas za novu Federativnu Jugoslaviju i na taj način dokažu da su žene odlučan faktor u političkom i društvenom životu naše zemlje.

Aktivnost naroda se očituje nesamo kroz sastanke i konferencije, nego i praktičkim radom na izgradnji države. Narod našeg okruga se bori za program Narodnog Fronta. O tome nam može posvjedočiti udarnički rad naših omladinskih radnih brigada, koje se uskoro vraćaju sa sječe drva u Velebitu i sa Cetine. Drva koja su nasjekli sa svojim mladim mišićima pod najtežim okolnostima, najbolji su doprinos za uspjeh izbora. Pojačani rad u tvornicama i poduzećima i potpuna ovogodišnja sjetva to će sve biti prilog za izbore.

Naše žene u zadnje vrijeme pokazuju naročitu aktivnost u zbrinjavanju nezbrinute djece i davanju pomoći našim socijalnim ustanovama, te upisivanju novih članova u društvo Crvenog Križa.

U jeku predizborne kampanje svuda se vrše masovni radovi na popravcima i obnavljanju porušenih i popaljenih sela. Selo Bilice, koje je okupator potpuno uništio, danas se obnavlja na novim temeljima. Završeni su i radovi na Bilušić-Buku. S time je 800 do 1000 hektara zemlje oslobođeno od vode i privedeno obradivanju. Isto tako privode se kraju zamašni radovi na popravcima porušenih zgrada šibenske bolnice.

Po svima selima našega okruga otvorene su osnovne škole. Istovremeno se je započelo sa popravkom školskih zgrada, kako bi našoj djeci bilo omogućeno redovno školovanje pod najtežim vremenskim prilikama. Svi ovi radovi na privrednom i kulturnom podizanju našeg naroda govore nam da narod masovno učestvuje u izgradnji države i na taj na-

čin najbolje provodi u djelo program Narodnog Fronta. Uz svakodnevni politički rad preko sastanaka i konferencija, narod na stvarnim radovima izgradnje najbolje će osigurati pobjedu na izborima.

Da bi predizborna kampanja imala što jačeg odjeka među najširim slojevima našeg naroda potrebno je otkloniti izvjesne nedostatke, koje prave naši aktivisti fronte. Premda mi svi znamo značenje uloge naše štampe u političkom i kulturnom podizanju naroda i u njegovoj borbi za program Narodnog Fronta, pogotovo u današnjim prilikama, ipak se često događa da štampa neiskorištena leži u centrima kotarskih odbora Narodnog Fronta i tako ne dospije uopće u sela među široke narodne mase, kojima je namijenjena. U kotarskom odboru Narodnog Fronta Knin leži još brošura »Prvi Kongres Narodnog Fronta«, kao i druga ostala literatura, a da naši aktivisti nisu našli načina da je podijele među narod. U selo Ervenik nije dospio ni jedan broj našega lista »Jedinstvo«, premda je već izišao 4 broj ovog lista. U centru kotarskog Odbora Narodnog Fronta Šibenik leži još i danas nekoliko stotina primjeka našega glasila »Jedinstva«, jer narod, navodno nije imao mogućnosti da kupi list. Tako je ovo naše glasilo ostalo i danas ležeći u kancelariji fronte. Krivnja za ovo leži na našim aktivistima, koji nisu pokazali potrebnu volju i trud na raspodjeli našeg lista među narod.

U tumačenju zakona često se puta prilazilo bez dovoljne sprema, a katkada se narodu tumačilo više zakona najednom, pa tako od toga nije bilo stvarne koristi. Na sastanku gradskog odbora Narodnog Fronta u Drnišu, gdje je bilo prisutno nekoliko stotina osoba, proučavani su najednom zakoni o biračkim spiskovima, o Ustavotvornoj skupštini, o izboru narodnih poslanika za Ustavotvornu skupštinu, o agrarnoj reformi i kolonizaciji, o uvredi nacionalne časti Hrvata i Srba u Hrvatskoj, zatim se je raspravljalo o zadrugama, socijalnoj pomoći itd. Jasno je da takav sastanak nije donio naročite koristi, budući da sve to pročitati i zapamtiti nije bilo moguće za vrijeme od dva sata. Zbog toga je potrebno jednu određenu temu na jednom sastanku pročitati ili u obliku referata usmeno iznijeti, treba omogućiti narodu da diskutuje o tome, da postavlja pitanja i traži razjašnjenje, jer će se samo na taj način stvari temeljito moći da prouče.

Pojačanim političkim radom preko dobro pripremljenih konferencija i sastanaka, a isto tako svakodnevnim sitnim političkim radom, razgovorima, zajedničkim čitanjem, pjesmama i igrama mi ćemo u ovim danima predizborne kampanje uspjeti potpuno da aktiviziramo sve slojeve naroda našega okruga, stare i mlade, muškarce i žene.

Naše političko djelovanje moramo povezati i sa rješavanjem svakidašnjih zadataka, koji stoje pred našom narodnom vlasti. Na taj način će naš narod na djelu najbolje upoznati program Narodnog Fronta i boriti će se svim silama za njegovo ostvarenje.

Jakiša Bučević.

Udarnički rad omladine tvornice „Lozovac“

Radnička omladina tvornice alumina u Lozovcu pravilno je shvatila važnost svojega rada na poboljšanju naših ekonomskih prilika i svojski pristupila udarničkom radu na obnovi ovog važnog industrijskog objekta. Od jutra do mraka rade omladinci da bi polučili što bolji uspjeh. Medjutim postavljeni su zadaci ogromni. »Mi moramo naći povoljan izlaz i rješenje« glasi jednoglasno mišljenje omladine u ovoj tvornici. Omladinci su proveli svoje riječi u djelo i započeli su prekovremenim radom. Radi se na svim mogućim poljima, samoprijegorno i požrtvovno. Tako je za tri dana prekovremenog rada omladina tvornice »Lozovac« očistila i predala na upotrebu 300 akumulatora. U ovom su se naročito istakli slijedeći omladinci: Dane Gulin, Niko Gulin i Ivo Gulin. Omladinac Slavko Vranešić očistio je u roku od dva sata onoliko električnih šaltera za čije je čišćenje potreban rad od najmanje 8 sati. U čišćenju ruševina, koje su za sobom ostavili fašistički okupatori, naročito su lijepe rezultate postigli omladinci

Ivan Ković i Draško Skočec. Oni su za 12 sati rada potpuno uklonili i očistili ruševine jedne zgrade. Ovakvih i sličnih primjera požrtvovnog rada omladine tvornice dovoljni su da dadu podstreka i ostalim omladincima da podju putem udarničkog rada njihovih navedenih drugova za što bržu i uspješniju obnovu naše zemlje.

***

U ZAGREBU OTVOREN JE UČITELJSKI TEČAJ

Iz prosvjetnog odjela Okružnog N. Odbora saznajemo: Ministarstvo prosvjete otvoriti će u Zagrebu učiteljski tečaj za svršene učenike srednjih škola s maturom. Tečaj počinje 15 listopada i traje do 1. prosinca tekuće godine.

Kandidati koji imaju uvjete za taj tečaj i želju za učiteljskim zvanjem, imaju podnijeti molbe ministarstvu prosvjete, odsjeku za učiteljske škole.

Svi oni koji reflektiraju na spomenuti tečaj, neka se za poblize informacije obrate prosvjetnom odjelu Okružnog Narodnog odbora u Šibeniku.

za počinjena herojska djela omladina je Oklaja hrabrim borcima V. Brigade darovala 360 kg. groždja i 10 kg. bajama.

Ovih dana otvorena je u Drnišu osnovna škola. Tom su prilikom školska djeca održala priredbu u dvorani kina »Odak«. Rodoljubivo građanstvo Drniša prisustvovalo je ovoj priredbi u velikom broju. Nakon što je pjevački zbor pionira i pionirki otpjevao himnu »Hej Slaveni«, uzeo je riječ drug Dušan Crnčević, koji je govorio o važnosti prosvjete za naš narod i o naporima naših vlasti na kulturnom podizanju širokih slojeva. Potom je jedan omladinac, borac V. Brigade, recitirao pjesmu »Dolazak bratske sovjetske delegacije u Jugoslaviju«. Pionirski pjevački zbor otpjevao je nekoliko pjesama, od kojih su se najviše svidjele publici pjesme »Večernji zvon« i »Nabrusimo kose«. Recitacija pjesme »Djed i unuk« bila je na sveopći zahtjev ponovljena. Priredba je završena s pjevanjem »Lijepa naša«, koju je zajedno sa pionirima i pionirkama otpjevao gimnazijski pjevački hor.

ŠIBENIK

SELO GREBAŠTICA DOBILA JE SVOJU SKOLU

Selo Grebaštica je dosta veliko selo. Broji oko 600 stanovnika. Ono je za čitavo vrijeme trajanja kraljevine Jugoslavije bilo bez osnovne škole. Nije čudo ako je narod toga sela skoro 100% nepismen. Krivnja leži na bivšim vlastodršcima i njihovoj politici.

Padom centralističke Jugoslavije i pojavom Federativne Demokratske Jugoslavije prilike su se iz temelja izmijenile. Danas nisu na vlasti ljudi nekadašnjeg vremena, već ljudi koji su pokazali i dokazali svoje rodoljublje i spremnost da stave sve svoje snage u službu naroda.

Selo Grebaštica je napokon dočekalo svoj dan u Titovoj Jugoslaviji. Narodna vlast otvorila je u tom selu osnovnu školu i za učiteljicu postavila drugaricu Anu Borčilo. Tako je ispunjena žarka želja Grebaštice, koji su napokon dočekali dan, da je u njihovom selu otvorena osnovna škola. Velika zasluga za to pripada također omladincima sela, koji su podigli školsku zgradu i tako pružili veliku pomoć našoj narodnoj vlasti.

Otvaranje osnovne škole u Grebašticu je dokaz da vlasti demokratske federativne Jugoslavije idu linijom interesa širokih narodnih slojeva, dok je prosvjetna politika predratne Jugoslavije bila prosvjetna samo po imenu, budući da su bivši režimi išli linijom interesa vladajuće čaršije i nisu vodili brigu o materijalnom i kulturnom stanju naših naroda.

U šibenskom kotaru radi 29 osnovnih škola, u kojima je uposleno oko 40 nastavnika. Nepopunjena još ostaju samo dva školska centra u Kraljicama i Boraji. Kako saznajemo, uskoro će se popuniti i ova dva centra, pa će tako svako selo našega kotara imati svoju narodnu školu.

VODICE

Povodom otvaranja fiskulturnog tečaja pri kotarskom odboru USAOH-a u Vodicama, omladina je poduzela živu kampanju na sakupljanju hrane za potrebe polaznika tečaja. U ovoj kampanji najviše požrtvornosti i marljivosti pokazala je omladina Prvić-Sepurine, koja je sakupila 200 kg. suhih smokava. Jednaku požrtvornost i marjivost pokazali su također i omladinici Tijesnoga, sakupivši 40 kg. suhih smokava 10 kg. bajama, 1 litru rakije i 6 litara vina. Kampanja se nastavlja i dalje.

Omladina Vodica pokazala je mnogo volje i truda pri branju i spremanju brnistre, koja se upotrebljava u tekstilnim tvornicama za pravljenje odjeće. Vodički su omladinci ubrali oko 2.000 kg. brnistre, potopili je u more i nakon mjesec dana izvadili, osušili i spremili je u odgovarajuće magazine za predaju. U ovom su se naročito istakli slijedeći omladinci: Sala Bilan, Marija Dunat, Ivo Čičin-Sain, Leo Šprljan i Miho Čičin-Sain.

Zene sela Tijesnoga pokazale su veliku pažnju u kampanji na sakupljanju ljekovitoga bilja. One su sakupile 70 kg.

ljekovitog bilja. U ovom radu su se istakle drugarice Karmela Rajić i Ana Crvelin.

Mjesni odbor Narodnog Fronta Prvić-Luka sazvao je ovih dana masovni zbor. Odaziv naroda bio je velik. Na zboru se je govorilo o značenju novembarskih izbora za Ustavotvornu Skupštinu. Zbor je završen uz burne poklike prisutnoga naroda, koji je klicao republici, Narodnom frontu i maršalu Titu.

U nedjelju poslije podne održana je u Vodicama nogometna utakmica između tima same vodičke omladine. Ova utakmica je završila sa rezultatom 3:2 za tim A. Ovom prilikom se je moglo zapaziti veliko interesovanje Vodičana za ovu priredbu njihovih najmladjih.

IZ ŠIBENIKA

U priredbi Narodnog sveučilišta održao je 5. X t. g. Vojo Masnikosa predavanje o temi: »Uloga javnih tužilaca u izgradnji i obnovi naše zemlje.« Predavač je prikazao društvenu i političku strukturu predratne Jugoslavije, u kojoj je državni tužilac igrao ulogu običnog policijskog agenta i čuvara interesa vladajuće profilerske klike. Nasuprot tome, javni tužilac dem. fed. Jugoslavije preko narodnih tužilaca najuže je povezan sa širokim narodnim slojevima. Kao takav on je najbolja garancija da će se u djelo sprovesti tekovine oslobodilačke borbe. Njegov mu položaj daje mogućnost da u okviru donesenih zakona učestvuje skupa a narodom u borbi protiv svih reakcionarnih elemenata, koji nastoje da raznim manevrima ekonomske i političke prirode onemogućavaju izgradnju naše zemlje na demokratskim nacelima.

Prošle nedjelje R.S.K. »Šibenik« odigrao je nogometnu utakmicu sa Komandom Splitskog Područja. Prihod te utakmice dodijeljen je izbornom fondu Narodnog Fronta. Iste večeri R.S.K. »Šibenik« je priredio plesnu zabavu u domu Graškog odbora Narodnog Fronta. Zabava je bila obilno posjećena. Njezin prihod išao je također u korist izbornog fonda. Ova gesta naseg kluba je više nego pohvalna, kad se zna da taj naš klub raspolaže sa veoma malim finansijskim sredstvima.

U Šibeniku je osnovano državno građevno poduzeće, čiji je zadatak da preuzima sve građevinske poslove u našem okrugu. Na taj će način biti naročito pojačana građevna djelatnost na obnovi porušenih i popaljenih kuća po selima našega okruga. U tu je svrhu odođen kredit od 6 milijuna 300 hiljada dinara od strane ministarstva građevina i to za period od tri mjeseca, to jest do konca ove godine.

Osnovano je poduzeće već preuzelo radove na obnovi Okružne bolnice u Šibeniku, koje je da sada izvodio građevni odio okružnog N.O.-a Šibenik, a isto tako je preuzelo radove na cestama i mostovima, koje je do sada vršio okružni centar za radove na cestama i mostovima.

Upravitelj poduzeća je ing. Jakov Dešpot. Osnivanje državnog građevnog poduzeća, kako saznajemo, imade za cilj da se što efikasnije i brže postignu rezultati na obnovi porušenih odnosno na izgradnji novih objekata na našem okrugu.

Nekadašnja eksplozija transformatora na Gorici postavila je pred osoblje električne centrale Supuk potrebu što hitnijeg popravka tog kvara, jer stanovništvo predjela Gorice u nijednom slučaju nije moglo ostati bez rasvjete više dana. Kako električna centrala Supuk ne raspolaže sa dovoljnim brojem stručnoga osoblja, taj teški i odgovorni zadatak pao je u glavnom na šegre. Naši omladinci svojski su pristupili radu i za tri dana udarničkog 14. satnog rada uspjeli su uz pomoć jednog jedinog stručnog radnika popraviti transformator. Iz gornjeg primjera se najbolje vidi kako naša omladina provodi u djelo predizborno takmičenje.

U Šibenik je iz Zagreba stigla ekipa ministarstva socijalne politike sa zadatkom da isplati privremenu pomoć neop-

skrbljenim porodicama poginulih boraca jugoslavenske Armije i porodicama žrtava fašističkog terora, zatim invalidima iz 4-godišnje oslobodilačke borbe protiv okupatora, kao i invalidima iz prvog svjetskog rata. Isplaćivati će se također i novčana pomoć penzionerima.

U pripremama za okružnu konferenciju AFŽ-a, koja je prošlog mjeseca održana u Šibeniku, naše su žene poduzele kampanju na sakupljanju novaca i drugih predmeta. Tom prilikom je sakupljeno 25 hiljada dinara i mnogi drugi darovi. Ovim su naše žene još jednom pokazale visoku svijest u izvršavanju svojih dužnosti.

Akciju naših žena svesrdno je pomagao narod u svim mjestima našeg okruga. Svi su se kotari takmičili međusobno u darivanju i novčanim prilozima. Tako su žene Vodica poklonile Srpkinjama kotara Kistanja sliku maršala Tita, koju su izvezle ručnim radom. Kotar Šibenik sakupio je mnogo primoštenskih nošnja i darovao ih kotaru Knin. Sam grad Šibenik sakupio je 11 kg. srebra. Srebro se nalazi kod okr. odbora AFŽ-a. Novac je podjeljen slijedećim ustanovama: u fond Udruženja invalida predano je 10.000 dinara, uredništvu »Dalmatinke u Borbi« i uredništvu »Slobodne Dalmacije« po 2.000 dinara, okružnom odboru Crvenog Križa u Šibeniku 1000 dinara, Narodnom kazalištu u Šibeniku poklonjeno je 700 dinara za priredbu, održanu za delegatkinje prilikom njihovog boravka u Šibeniku za vrijeme konferencije, dok se je 5.639 dinara potrošilo za prijevoz delegata iz kotara Knin i Drniš. U fond okružnog odbora AFŽ-a ostalo je 3.000 dinara, a 1400 dinara nalazi se kod kotarskog odbora AFŽ-a Kistanje.

Prva okružna skupština Crvenog Križa

30. IX. t. g. održana je u Šibeniku prva Okružna godišnja skupština društva Crvenog Križa Hrvatske za okrug Šibenik. Skupštini su prisustvovali delegati sa svih kotara, kao i iz grada Šibenika. Ovoj skupštini prisustvovala je također i tajnica Oblasnog odbora društva Crvenog Križa za Dalmaciju, zatim predstavnici okružnog narodnog odbora i okružnog odbora Narodnog Fronta Šibenik.

Predsjednik okružnog odbora društva Crvenog Križa dr. Kandijaš održao je kratki referat o značenju i ulozi Crvenoga Križa uopće. Potom je Izvršni odbor iznio svoj rad kroz proteklu godinu. Iz izvještaja se vidi da je na okrugu osnovano 5 kotarskih i jedan gradski odbor Crvenog Križa, 107 mjesnih i 10 sektorskih odbora. Broj odraslih članova na okrugu je 10.909, a članova pomladka ima 3.367. Okružni odbor društva Crvenoga Križa, pored svestranog rada na socijalnom i zdravstvenom polju, organizovao je večernji tečaj za odgojiteljice dječjih obdaništa. Na tom tečaju predavaju liječnici dobrovoljno. Na tim predavanjima polaznice tečaja upućuju se kako treba da pruže prvu pomoć, kako treba da postupe u spriječavanju zaraznih bolesti, dječjih bolesti. Na tečaju se predaje higijena i zdravstvena služba uopće. Roba i hrana, primljena od Oblasnoga odbora društva Crvenoga Križa za Dalmaciju raspodijeljena je pučanstvu po kotarevima i u gradu. Odgovarajuća količina hrane predana je također i dječjim domovima, obdaništima, bolnicama, zdravstvenim stanicama i dječjim internatima našega okruga.

Nakon izvještaja Izvršnoga odbora prešlo se je na diskusiju. Nakon toga je dana razriješnica starom odboru. Na skupštini je izabran plenum, nadzorni i izvršni odbor društva Crvenoga križa za okrug Šibenik. U izvršni odbor izabrani su: Josip dr. Pasini za predsjednika, Ernesta Šurić, Čedna Marić-Grubić, Antonijeta dr. Monti Cvjetković, Milka Bučić, Ljuba Tambača, Zora Peršen i Slavko profesor Fulgozi za članove odbora.

Na završetku ove skupštine izabrani su delegati za Oblasnu skupštinu Crvenog Križa za Dalmaciju, koja će se održati 7. X. t. g. u Splitu.

IZ KAZALIŠTA

Narodno kazalište u Šibeniku daje večeras premijeru »Gospode ministarke« od Branislava Nušića. Početak u 20 sati

Naš grad i sportsko igralište

Odmah po prvoj poslijeratnoj skupštini, održanoj u aprilu mjesecu o. g., uprava Radničkog Sport kluba »Šibenik« postavila je sebi težak zadatak da svom klubu, a time i čitavom sportskom Šibeniku, omogućiti jedno igralište. Medjutim uza sve napore i želje dosada nije uspjela.

Teren na kome bi se moglo podići, za naše prilike, zadovoljavajuće igralište u stvari se vrlo brzo pronašao. Ali komplikacija je bila u tome što je dotični teren bio vlasništvo nekolicine zemljoradnika i nikako se nije moglo naći načina za pristanak svih njih. Ta zapreka onemogućila je da se do danas riješi pitanje igrališta. U posljednje vrijeme, uslijed ovog neuspjeha došlo se na ideju o igralištu na bivšem »Osvitovom« igralištu. Taj teren sam posebi nije dovoljno prostran da zadovolji potrebe jednog pravog igrališta, ali sa produženjem istog u pravcu zapada i proširenjem u pravcu juga, prema stjenovitoj strani, gdje je potreban malo veći trud i rad, dobio bi se teren, koji bi mogao da postane lijepo i prikladno igralište. Ovih dana baš radi se u tom pravcu. Uprava društva pozvala je vlasnike tog zemljišta i vjeruje se da će se kroz par dana riješiti definitivno i pozitivno pitanje igrališta.

To igralište na mjestu bivšeg »Osvita« nažalost je vezano sa bolnim i teškim spomenama. Nama su još svima u sjećanju teški i crni dani, kada su prve žrtve fašističkog terora položile svoje nevine živote za slobodu naroda i čast domovine. Ona kamenja na Šubičevcu, oni stupovi bivše ograde, ona zemlja će nas uvijek podsjećati na prolitu krv naših mučeničkih drugova. A da ta uspomena bude i vidljiva, da nas svakog dana podsjeća na naše prve žrtve, donijeto je rješenje da se našim prvoborcima na tom igralištu podigne spomenik. Jedna gesta vrijedna pohvale i priznanja.

Svakom je građaninu jasno da naš šibenski fizikulturni pokret treba ne samo da oživi, nego on mora i da se omasovi. On mora da obuhvati čitavu omladinu radničku i srednješkolsku i da zauzme vidno mjesto u našem društvu. Šibenčani vole sport. To su oni hiljadu puta dokazali. Sjetimo se samo, kad se na igralištu »Hajduka« u Splitu odjednom nalazilo preko 500 Šibenčana koji su došli u Split samo zato da posmatraju jednu lijepu utakmicu. A sjetimo se također uspjeha našeg bivšeg nogometnog sporta, koji je postignut unatoč teškim uvjetima rada.

Po propozicijama fizikulturnog odjela Ministarstva određeno je da se početkom proljeća otpočne sa liga natjecanjem za prvenstvo Hrvatske, u koju bi iz čitave jedinice ušlo 10 društava. Dalmatinska oblast treba za ligu da dade dva društva. Zar možda to ne bi bila divna prilika da F. D. »Šibenik« bude liga-natjecatelj? Kazali smo F. D. »Šibenik«, će na vanrednoj skupštini, koja će se održati u nedjelju 14. o. mj. Radnički sport klub »Šibenik« promijeniti ime i nazvati se F. D. (Fizikulturno društvo) »Šibenik«.

Uza sve poteškoće oko treniranja R. S. K. »Šibenik« je ipak uspio da dosada odigra priličan broj utakmica, od kojih je mnogo riješio u svoju korist. Ako je želja grada Šibenika, da svoju omladinu okupi u fizikulturi i da joj omogući uspješan razvoj u tom pravcu, a uz to da se njegov nogometni predstavnik plasira u pomenutom liga — takmičenju, onda čitavo građanstvo mora nastojati i poradi na tome, da Šibenik ne ostane bez igrališta.

Rješenjem toga pitanja pojavljuje se drugi problem: potreba da se osigura materijalna strana. Razumijevajući shvaćanje i ljubav Šibenčana prema fizikulturi uopće, a naročito prema nogometu, Uprava »Šibenika« riješila je da povede u gradu akciju za sakupljanje pomoći za pravljenje igrališta. Ta akcija počće se provoditi do par dana, a mi smo čvrsto uvjereni, da se neće naći nijedan građanin i gradjanka, koji neće priložiti svoj obol za takvu jednu zamašnu i potrebnu stvar. Sigurno je da će se svako truditi, prema svojim mogućnostima, da doprinese koliko može, pa će Šibenik kroz par nedjelja biti u mogućnosti da za najkraće vrijeme i uz prijatnu šetnju dodje da posmatra sportske priredbe i prvenstvene utakmice, koje su na pragu.

Pere Zlatoper,

S A N I A Š I E G O K I R U G A

Ja znam za koga ću....

Danas sam prošao kroz našu Bukovicu. Onu istu što je od prvoga dana plamtela u plamenu borbe i krvi; onu istu što je rodila i othranila svoju uzdanicu, svoje čedo: slavnu XIX. Udarnu Diviziju. Na jednom mjestu blizu Supljaja — mjestu gdje su ostale kosti mnogih Svaba i Talijana — zaustavljamo se. Na cesti se isprečio vo, pa da bi i makac. Uzalud smo mu trubili. On haje i ne haje za to. Konačno — kad se vo neće da makne, sidjemo s kola. Sunce je lijepo, a u hladovini brijesta sjedi stari ivoševčanin i uz njega nekoliko žena i omladinaca. Čuvaju ovce i volove.

— Dobar dan — pozdravimo ih.
— Bog daj — odgovore nam oni.
— A kako ste? —
— Kako? reče starac i pogleda nas.
— Bome dobro.
— Dobro?! — mi ćemo neodređeno.
— Ma kako da nije dobro. Slobodu — hvala Bogu — ovo smo izvojevali. Kruha nismo gladni, a ostao nam i po koji vo, pa se i u oranju pomažemo, samo da nam je nešto odjeće. Goli smo.

— Biti će, djede, i toga. Pomalo se ide naprijed.

— Zna djed, bolan, da će biti — samo malo je teško čekati. — Ali opet neće nam biti zla. Lani je bilo i gore, a ove godine naša vlast će štogod učiniti da nam i u odjeći pomogne.
— Svakako, djede, da hoće — odgovori mu drug Marko — ali trebamo i mi sami njoj pomoći. Ne može ni ona sama sve.

— Jest, duše mi, tako je! — odgovori djed i povuče jedan dugi dim iz luge.
— A kako je, djede, s izborima? —
— Kako?! — i pogleda nas gotovo ne vjerujući da se takvo pitanje može postaviti. — Lijepo, braćo moja! Ja znam za koga ću....

— Za koga? — zapitamo ga.
— Pa za koga bi drugoga nego za soka našega TITA! — raširenih ruku odgovori starac i u zanosu nam stade pričati o tome, kako se u Ivoševcima i u čitavoj Bukovici narod sprema da listom, svi do jednoga, glasuju za Tita.

— A ima li ovdje kod vas koji opozicioner, djede? —
— »Pozicioner«, a što je to? —
— To je protivnik. Onaj što nije s nama.
— Takvih? Bože sačuvaj! Ti su zajedno sa Svabama izgubili igru.
— Otišli smo. Nije nam bilo žao što nas je vo djeda Miloša zaustavio. Motor je brujao, a kazaljka na daljinomjeru je pokazivala 60 km, ali u pamćenju su mi ostale duboko urezane riječi djeda Miloša:

»Ja znam za koga ću!«
Gojko M. Jakovčev.

KISTANJE

U Kistanjama je 28. IX. održana konferencija društva Crvenog Križa. Na konferenciji je bilo prisutno oko 100 članova iz svih sela kistanjskog kotara. Predsjednik kotarskog društva Cr. Križa otvorio je konferenciju i predložio prisutnima da izaberu delegate za Okružnu i Oblasnu skupštinu Crvenog Križa. Nakon govora druga predsjednika Steve Mažibrade, uzeo je riječ drug Niko Janković, koji je rekao da se mora što više poraditi na popularizaciji društva Crvenog Križa među narodom, kao i to da je potrebno punu pažnju posvetiti učlanjenom pomladku. Poslije toga se je prešlo na izvještaj o radu na terenu. Ovime je bila završena ova uspješna skupština društva Crvenog Križa za kotar Kistanje.

30. IX. t. g. održana je u Kistanjama kotarska konferencija AFŽ-a. Na ovoj konferenciji prisustvovalo je preko 100 žena iz svih sela kistanjskog kotara. Konferenciji je također prisustvovala drugarica Mila Karadjole, predsjednica Okružnog Odbora AFŽ-a Šibenik. Drugarica Joka Štrbac otvorila je konferenciju, naglasivši njezino značenje. Potom se je prešlo na biranje novog upravnog odbora. Drugarica Pojka Cvijetković pročitala je politički referat o političkoj situaci-

ji u našoj zemlji. Iza toga razvila se je po istom referatu živa diskusija. U diskusiji su se naročito raspravljala pitanja o zadaćama žena, o pomoći invalidima, siromašnoj djeci, o produblivanju i učvršćivanju bratstva i jedinstva naših naroda, o skorim izborima i radu reakcije. U novoizabrani odbor ušlo je 40 žena sa kotara. Predsjednica je drugarica Mara Štrbac, podpredsjednica Ana Grozdanić, a tajnica Marta Bjelanović. Na kraju konferencije žene su manifestirale republiku, maršalu Titu i Narodnom Frontu.

Zabačenom bukovačkom selu Parčići nije se za vrijeme protunarodnih režima, kao ni ostalim selima ne samo Bukovice, već i u čitavoj našoj zemlji, posvećivala nikakova pažnja. Ljudi i danas u više slučajeva žive u špiljama, a ne u kućama. Prosvjeta je na niskom nivou, a uzrok tome je taj što ovo selo nije imalo školu. No makar su činjenice ovakve Parčići su prvih dana ustanka naroda u Dalmaciji služili kao sklonište našim prvoborcima, u njima si se mogao oslonuti na vodiča, obratiti se radi ishrane i t. d. U toku 1942.—43. god. i dalje ono je odigralo veliku ulogu zbog svojeg prirodno smještaja. U njemu je našla svoje sjedište i tu je najduže bio centar XIX. Ud. Divizije. Sam narod sela od prvih dana, pa do danas aktivno je učestvovao u borbi i pomaganju NOV i njegove zasluge na polju NO. Borbe su velike. Kroz borbu u odiru sa ljudima, koji su tu dolazili sa raznih strana, a naročito za vrijeme oravka XIX. Divizije u Parčićima kada su davane i razne priredbe, donesen radio-aparat, održavani su razni zborovi i sastanci, kod stanovnika ovog sela počinila se ljubav i vojna prema knjizi i ucenju, jer su oni sami vidjeli koliko znači prosvjeta i kultura za svakog čovjeka. I danas kao oni u vojnu imaju savim opravačano postavljaju preu svoju vlast da se ona borine za školu. Zapravo već ma jedna kuća, koja je za tu svrhu preuvidjena, ali samo je potrebna jedna učiteljska stana. Do sada se zahtjevu naroda udovoljno samo u toliko da mu se obećalo, ali se dalje nije išlo i narod s pravom zahtjeva da se pitanje škole u njihovom selu cim prije riješi. Ovo treba imati u vidu i narodu koji se bori za kulturu i napredak, protiv mračnih sila mraka i tiranije, omogućiti da uziva plodove svoje borbe.

G. M. J.

I. X. t. g. održao se je u Kistanjama širi sastanak svih građevinskih radnika i cestara pri građevinskom odjelu kotarskog N. Odbora Kistanje. Na sastanku se je govorilo o dosadašnjim problemima, o tormiranju državnog građevinskog poduzeća, o poboljšanju nadnica i pojačanju hrane radnicima. Na ovom sastanku je izabran također novi tajnik podružnice Sindikata drug Nikica Štrbac-Grecija. Iz danog izvještaja vidi se da je u roku od prošla dva mjeseca od strane građevnog odjela kotarskog N. Odbora Kistanje pokriveno 77 kuća, na 50 kuća postavljena je drvena konstrukcija za popravak istih, dok se radovi na popravku 15 kuća privode kraju. Popravljen je 66 velikih jama na cestama. Kada bi bilo više građevnog materijala i prevoznih sredstva postigli bi se bolji i veći rezultati.

Po svima selima našega okruga narod masovno učestvuje u pripremama za izbore. O tome govore brojni sastanci i konferencije, na kojima se proučavaju zakoni doneseni od Privremene Skupštine. Na samom kotaru Vodice u zadnje vrijeme održano je 39 masovnih sastanaka, na kojima su narodu tumačeni zakoni o biračkim spiskovima, o Ustavotvornoj Skupštini i o agrarnoj reformi i kolonizaciji. U Šibeniku se redovito, svake sedmice, održavaju masovni sastanci sektorskih odbora Narodnog Fronta, na kojima se proučavaju najnoviji zakoni i pretresaju politički događaji. Na zadnja dva rejonska sastanka, povodom referata »O dvodomnom sistemu«, učestvovalo je preko 1.600 osoba.

Hoćemo Tita —
Hoćemo Republiku

KNIN

Ovih dana otišlo je 130 poljoprivrednih radnika i radnica sa Kotara Knin na jensenske radove u Srem. Na istima će ostati dva mjeseca. Uz pomoć narodne vlasti ovim je ljudima osiguran besplatan prevoz parobrodom i željeznicom do Srema. U ovoj grupi nalaze se većinom ljudi iz Sjeverne Bukovice, koji su u toku N. O. Borbe — dajući sve od sebe za NOV — osiromašili, a ovim odlaskom u bogatije krajeve naše zemlje omogućeno im je da poprave svoj teški ekonomski položaj.

U vezi sa predizbornom kampanjom održan je u nedjelju 30. o. mj. narodni zbor u Erveniku, kome je prisustvovalo preko 500 osoba. Na zbor je govorio član Kot. Odbora Narodne fronte Luka Tanjga, koji je narodu opširno obrazložio što znači izići na izbore za našu Ustavotvornu Skupštinu, na kojima će se i formalno potvrditi ono za što je narod Ervenika, kao i čitave naše zemlje, lio krv i dao sve od sebe. Narod je poslije zbora zaigrao svoje narodno kolo.

STANJE NA TRŽIŠTU STOKOM U KNINU

Kao što je poznato u Kninu se svake subote održava stočni sajam. Tom prilikom mnoštvo naroda iz Kninske Krajine, Bosne i Like (Tromedje), slije se u Knin. Dogon stoke ove godine toliko je velik da takav ni za vrijeme bivše Jugoslavije nije bio. Baš taj veliki dogon stoke ponukao je ljude, koji se vole baviti špekulacijom da počnu kupovait i dalje preprodavati ovu stoku, koju se — prema zakonskim odredbama — ne smije uništavati, t. j. onu sposobnu za rasplod. Narodna vlast videći sve to, a da bi ove elemente osujetila u njihovom radu i time pomogla narodu i njegovoj privredi pozvala je u centru kod Nar. Odbora 22. IX. o. g. konferenciju, na kojoj su bili predstavnici DOPH-a, Odjela trgovine i opskrbe i Upravnog odjela, na kojoj je donesen zaključak da se stoka, koja nije za priplod, kupuje sa strane DOPH-a i odatle prodaje mesarima za klanje i prodaju. Na drugu stranu stoka sposobna za priplod prodavaće se kupcima, ali samo uz potvrdu njegovog Mjesnog odnosno Kotarskog Narodnog Odbora, na kojoj će biti ovjereno da je dotični kupuje samo za uzgajanje, a nikako za klanje.

Prema mjerama koje su poduzete i na ovom sektoru, jasno se vidi koliko narodna vlast vodi računa o narodnoj privredi, kao i racionalnoj rasprodaji žive stoke.

Naša narodna vlast ozbiljno je pristupila rješavanju problema oko osiguranja života našim najmladjima-našoj sirototj djeci, koja su u ratu izgubila svoje roditelje. Tako je u Kninu 1. X. t. g. otvoren dječji dom, u kojemu je smješteno oko 100 djece. Domom upravlja drugarica Marija Cigić. Pored nje je u domu uposlono još 14 drugarica, nedavno demobilisanih iz jugoslavenske Armije. Nadamo se da će naše drugarice časno vršiti i uspješno izvršiti svoj zadatak u odgoju naše djece i da će kao odgojiteljice pokazati duboku ljubav prema našim mališanima, za čiji su se bolji i sretniji život borile s puškom u ruci.

30. IX. o. g. radnici i radnice, koji su učestvovali na radovima oko produblivanja Bilušića Buka, prisustvovali su priredbi Kulturno-umjetničke Grupe »Ivan Lozica« iz Splita, koja je istu priredbu održala za pomenute radnike.

Uvodnu riječ na samoj priredbi dao je drug Peso Škarić, predsjednik Kot. Narodnog Odbora Knin, u kojoj je između ostaloga, naročito podvukao to, kako su radnici sa svojim poštovanjem, uz male tehničke mogućnosti, uspjeli ostvariti ono što su vlade austro-ugarske i jugoslavenske monarhije 70 godina planirali — kako da učine. Zahvalio se je radnicima u ime narodne vlasti, jer su oni sa svojim žuljevima oteli stotine hektara plodne zemlje, koju je do danas naplavljivala rijeka Krka, stvarajući od nje močvar.

Bogatim programom, koji se sastojao

od 14 tačaka, bila je publika zadovoljna. Groteskom »Ja sam Petar...« publika se nasmijala pretstavniku i nosiocu protunarodnih režima, dok se narodnom pjesmom »Republiku mi hoćemo...« oduševljenim odobravanjem odužila glumcima kulturno-umjetničke grupe »Ivan Lozica«, koja je sa sobom u Split odnijela lijepe utiske.

DRNIŠ

U mjestu Biočiću narod je prišao temeljitoj popravci svojeg seoskog puta. Za tri dana radova napravljeno je 1 km puta, pri čemu se najbolje pokazala omladina, koja je svojim poletom dala potstrela i starijim ljudima — da se put čim prije popravi.

Pripremne konterencije za sadnju vocaka na kršu kotara Drniš, a koje su održavane zadnjih dana, urodile su plodom. Omladina grada Drniša da bi što više doprinijela svojem gradu, uporedo sa omladinom sela, otpočela je sa kopanjem jama potrebitih za sadnju vocaka. Ivoševske ruke gradske omladine hoće da sa zultjevima pokazu da je prošlo ono vrijeme kada se rad smatrao zapostavljenjem i ruglom; noće da pokazu kako je rad danas čast za svakog gradjanina naše zemlje, koji čvrstim vezama ujedinjuje grad sa selom. Za tri dana ova omladina je iskopala 74 jame za sadjenje vocaka.

Narod Promine, na mjestu Gluvače, 4. o. mj. izišao je u broju od 300 radnika na kopanje jama za sadnju vocaka.

Narod ovog Kotara prvi je počeo sa radovima na oplemenjivanju našega krša. Bilo bi poželjno da i ostali kotarovi našeg Okruga krenu njegovim putem.

Pioniri Drniša, da ne bi u radu zaostali iza svojih starijih drugova, prišli su ovih dana radovima oko poravnajanja nogometnog igrališta. Isto je bilo razrovanom od avionskih bombi, a na njemu su se nalazili i njemački bunker. Sve su to naši pioniri junackim radom zatrpali i danas je igralište sposobno za igranje nogometa i drugih raznih športova.

Zivilni pioniri!

Iz Kotara Drniš otišlo je 20 omladinaca na sječu drva u Velebit, a 20 na sječu drva u Cetinu.

U Siveriću našem najvećem industrijskom centru u Okrugu, radnici-rudari imaju svoju čitaonicu, u kojoj često provode svoje slobodno vrijeme. Kolika je njihova težnja za znanjem najbolje govori činjenica što su oni međusobno prikupili 6.000 dinara za kupnju knjiga, za svoju »Knjižnicu«, koja je u osnivanju.

Na mjestu gdje se okupljaju rudari pri odlasku na rad, odnosno dolasku sa rada, montiran je zvučnik, koji radnike obavještava o najnovijim događajima. Priprema ih za izbore, govori im o potrebi veće proizvodnje, jačanju Sindikata i t. d. — Iz svega ovoga se vidi koliko se velika pažnja posvećuje našim rudarima na polju kulture i prosvjete, a sama razlika između njihovog života danas i za vrijeme stare Jugoslavije — kada se radnik nemilosrdno iskorišćavao i gurao u bijedu — najbolje je uočljiva na samom terenu, gdje radnici sa voljom rade na obnovi svoje zemlje, bez obzira na poteškoće s kojima se svakodnevno susreću.

Omladinska diletantska grupa iz Promine posjetila je ovih dana omladinu Drniša. Tom su prilikom omladinci dali u Drnišu svoju priredbu. Poslije priredbe srpska i hrvatska omladina uhvatila se je u kolo i tako uz pjesmu i drugarsko raspoloženje sprovela čitavo poslije podne.

Pred nekoliko dana omladina sela Oklaja posjetila je borce V. Brigade naše slavne XIX. Udarne Divizije, koja je prva počela još u ljetu prošle godine da oslobadja Prominu napadom na ustaško uporište Oklaj. Tim slavnim podvigom XIX. Divizije, a naročito njezine V. Brigade, omogućeno je omladini Promine da se bori u redovima naše Armije za slobodu svojega naroda, U znak priznanja